

**ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN LONG BIÊN
TRƯỜNG TIỂU HỌC NGỌC LÂM**

-----***-----

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP
GIÚP HỌC SINH LỚP 4 HỨNG THÚ HỌC PHÂN MÔN LỊCH SỬ**

**Môn : Lịch sử
Cấp học : Tiểu học
Họ và tên tác giả : Đặng Thị Thùy Ninh
Chức vụ : Giáo viên
Điện thoại : 0981 705 189
Đơn vị công tác : Trường Tiểu học Ngọc Lâm
Quận Long Biên – Hà Nội**

Long Biên, tháng 4/ 2022

MỤC LỤC

I. ĐẶT VẤN ĐỀ	1
II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ	1
1. Cơ sở lý luận của vấn đề	1
1.1. Mục đích dạy học lịch sử trong trường Tiểu học	1
1.2. Đặc điểm học sinh Tiểu học	2
2. Cơ sở thực tiễn	2
2.1. Thực trạng của việc dạy và học môn Lịch sử lớp 4.....	2
2.2. Nguyên nhân	3
3. Các biện pháp thực hiện	4
3.1. Biện pháp 1: Vận dụng một số phương pháp dạy học tích cực	4
3.2. Biện pháp 2: Phương pháp tổ chức các trò chơi học tập:	6
3.3. Biện pháp 3: Ứng dụng công nghệ thông tin vào tiết dạy	11
3.4. Biện pháp 4: Sử dụng sơ đồ tư duy (SĐTD)	13
3.5. Biện pháp 5: Phương pháp dạy học lịch sử theo hình thức trải nghiệm sáng tạo tham quan, dã ngoại.....	15
4. Hiệu quả sáng kiến kinh nghiệm.....	17
III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	18
1. Kết luận	18
2. Khuyến nghị	18

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Như chúng ta đã biết, dân tộc Việt Nam có một nền văn hoá, một bề dày lịch sử lâu đời. Từ những ngày đầu các vua Hùng dựng nước cho đến những năm tháng đấu tranh giữ nước và xây dựng Tổ quốc. Từng chặng đường, từng giai đoạn lịch sử đã ghi lại những mốc son chói lọi để có được một đất nước độc lập như hôm nay, đó chính là niềm tự hào của cả dân tộc Việt Nam. Vì vậy, mục đích lớn nhất của phân môn Lịch sử là cho thế hệ trẻ hiểu được cội nguồn dân tộc, quá trình dựng nước và giữ nước của cha ông ta từ xa xưa.

Dạy Lịch sử trong trường Tiểu học là bước đầu hình thành cho học sinh các kỹ năng quan sát sự vật, hiện tượng; thu thập, tìm kiếm tư liệu lịch sử từ các nguồn thông tin khác nhau, biết đặt câu hỏi trong quá trình học tập, trình bày kết quả bằng lời nói, hình vẽ, sơ đồ, ... Hơn thế môn học còn góp phần bồi dưỡng ở học sinh những thái độ và thói quen: ham học hỏi, tìm hiểu để biết các kiến thức về Lịch sử dân tộc Việt Nam, tôn trọng các di tích văn hóa dân tộc. Việc lựa chọn, sử dụng phương pháp dạy học tùy thuộc vào mục đích và khả năng của người dạy và học, vào hoàn cảnh cụ thể, đối tượng học sinh, thiết bị dạy học và quan trọng là không khí học tập, hứng thú tìm hiểu về các sự kiện lịch sử của học sinh.

Qua thực tế giảng dạy phân môn Lịch sử lớp 4, bản thân tôi luôn suy nghĩ phải làm gì và làm thế nào để các em có hứng thú học tập môn Lịch sử bởi không ít những bộ phận học sinh ngại học Lịch sử, không có hứng thú với môn học. Nâng cao sự hiểu biết về lịch sử, kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp của cha ông với lòng tự hào dân tộc, đem tài năng và trí tuệ phục vụ cho công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước là một trong những nhiệm vụ hết sức quan trọng đối với một dân tộc, đặc biệt là thế hệ trẻ em hiện nay. Là một phân môn mới hoàn toàn với học sinh lớp 4 rất cần thiết để các em yêu thích và muốn tìm hiểu về lịch sử nước nhà. Chính vì vậy việc tìm ra những biện pháp thiết thực và hữu hiệu để tăng cường tính tích cực hóa hoạt động học tập của học sinh, giúp các em nắm vững kiến thức của môn học là việc làm cần thiết.

Trong những năm học gần đây, do bối cảnh dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp khiến cho việc dạy và học gặp nhiều trở ngại nhất là trong năm học 2021 - 2022, học sinh phải tham gia học trực tuyến ngay từ đầu năm học. Đó cũng là khó khăn đòi hỏi giáo viên cần vận dụng tốt những biện pháp dạy học sao cho hiệu quả, đặc biệt với phân môn Lịch sử - phân môn nhiều học sinh chưa thực sự hứng thú. Do đó, trong năm học này, tôi đã mạnh dạn áp dụng **“Một số biện pháp giúp học sinh lớp 4 hứng thú học phân môn Lịch sử”**. Kinh nghiệm được áp dụng và bước đầu đem lại hiệu quả tốt về nhận thức, phát triển năng lực và gây hứng thú với học sinh trong các tiết học Lịch sử.

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Cơ sở lý luận của vấn đề

1.1. Mục đích dạy học lịch sử trong trường Tiểu học

Phân môn Lịch sử được đưa vào dạy ở Tiểu học không những cung cấp kiến thức, kỹ năng cho học sinh mà còn có một ý nghĩa hết sức quan trọng đó là trang bị cho các em tinh thần dân tộc, tôn trọng giá trị lịch sử dân tộc Việt Nam. Từng chặng đường, từng giai đoạn lịch sử đã ghi lại những mốc son chói lọi, là niềm tự hào của

cả dân tộc. Mỗi thế hệ, mỗi con người khi đi qua những chặng đường ấy luôn cảm thấy yêu quê hương và con người Việt Nam. Thế hệ trẻ hôm nay sẽ viết tiếp những trang sử vàng cho dân tộc bằng tài năng, trí tuệ và nhiệt huyết của mình. Để làm được điều đó, trước hết các em phải yêu thích lịch sử quê hương, phải hình thành lòng biết ơn, sự kính trọng với thế hệ cha ông đã hi sinh cả xương máu của mình để có nền độc lập, tự do như ngày nay. Học Lịch sử không dừng lại ở việc học thuộc lòng, ghi nhớ mốc thời gian các sự kiện, các nhân vật lịch sử mà qua đó bồi dưỡng cho học sinh tình yêu quê hương đất nước, sự tự tôn dân tộc.

Như vậy dạy học lịch sử có nhiều ưu thế trong việc giáo dục tư tưởng, tình cảm đối với thế hệ trẻ, những kiến thức lịch sử không chỉ đơn thuần dạy cho các em biết yêu, ghét trong đấu tranh giai cấp, biết yêu quý cái đẹp, biết trân trọng cái đẹp mà còn góp phần định hình cho học sinh cách ứng xử đúng đắn trong cuộc sống. Một trong những yêu cầu cấp thiết và góp phần quyết định nâng cao chất lượng giáo dục nói chung, giảng dạy lịch sử nói riêng là phải đổi mới phương pháp gắn với hình thức tổ chức dạy học sao cho phù hợp cả khi dạy trực tiếp và dạy trực tuyến trong bối cảnh hiện nay.

1.2. Đặc điểm học sinh Tiểu học

Dựa vào đặc điểm nhận thức của học sinh tiểu học mà trong quá trình dạy học phải làm cho những tri thức khoa học xuất hiện như một đối tượng, kích thích sự tò mò, sáng tạo ... cho hoạt động khám phá của học sinh, rèn luyện và phát triển khả năng tư duy linh hoạt sáng tạo, khả năng tự phát hiện, tự tìm tòi, giải quyết những thắc mắc nảy sinh trong quá trình học tập.

Để học sinh thực sự yêu thích phân môn Lịch sử, giáo viên phải là người tạo hứng thú học tập cho học sinh. Hứng thú học tập trước hết được tạo ra bằng cách làm cho học sinh ý thức được lợi ích của việc học để tạo động cơ, mục đích học tập. Với phân môn Lịch sử, việc này hết sức quan trọng bởi không ít học sinh ngại học lí thuyết, ngại học Lịch sử và việc ghi nhớ một cách máy móc, bắt buộc không mang lại hiệu quả trong học tập. Chính vì vậy, cần có những cách thức tổ chức dạy học phù hợp với học sinh, tạo cho các em hứng thú với môn học và thực sự yêu thích môn học.

2. Cơ sở thực tiễn

2.1. Thực trạng của việc dạy và học môn Lịch sử lớp 4

Trong các nhà trường hiện nay, đồ dùng dạy học được trang bị đầy đủ, trong đó có đồ dùng dạy học trực quan, một số đồ dùng tự làm đạt hiệu quả cao. Đặc biệt sự phát triển của giáo dục 4.0, giáo viên có thể linh hoạt sử dụng nhiều hình thức, phần mềm, ứng dụng dạy học phong phú.

Học sinh có điều kiện học tập tốt, có đầy đủ đồ dùng học tập và được tiếp cận nhiều nguồn thông tin bổ ích về môn Lịch sử.

Tuy nhiên chất lượng dạy học phân môn Lịch sử thực sự chưa có hiệu quả cao, học sinh ngại học lịch sử, không nắm được các mốc thời gian, ý nghĩa các sự kiện lịch sử. Tồn tại tình trạng học sinh đến khi thi mới bắt đầu ôn bài, học thuộc lòng một cách miễn cưỡng phục vụ cho bài thi mà không hề có sự ghi nhớ sẵn trong tiềm thức. Một bộ phận lớn học sinh chưa có hứng thú với môn học, chưa sẵn sàng tìm hiểu các nhân vật, sự kiện lịch sử.

2.2. Nguyên nhân

Qua thực tế dạy lớp 4. Qua dự giờ, tham khảo ý kiến đồng nghiệp, xem bài làm của học sinh, bản thân tôi đã tìm ra những nguyên nhân dẫn đến giáo viên và học sinh có những tồn tại vướng mắc là do:

**) Với học sinh:*

(1) Do các em ghi nhớ bài một cách máy móc và chung chung dẫn đến nhầm lẫn cả tên các vị tướng chỉ huy các cuộc khởi nghĩa, thậm chí là tên giặc ngoại xâm cũng nhầm lẫn giữa nhà Thanh, nhà Minh, nhà Tống,...

(2) Do học sinh chưa nắm chắc các mốc thời gian, chưa xâu chuỗi được các sự kiện lịch sử dẫn đến sắp xếp các sự kiện lịch sử không theo một trình tự thời gian sự kiện đó diễn ra trước hay sau.

(3) Do không hiểu bản chất, nguyên nhân dẫn đến các sự kiện, các cuộc khởi nghĩa chống giặc ngoại xâm.

(4) Do khả năng tự học, tự tìm hiểu của các em còn hạn chế nên khi gặp các câu hỏi dạng tổng quát, so sánh thường các em hay lúng túng và đôi khi là làm bài cho xong chứ không biết mình đúng hay sai.

(5) Do nội dung học chủ yếu là lí thuyết, kên chữ nhiều. Mặt khác các dạng bài lại có phần khô cứng, đơn điệu so với học sinh, vì thế mà các em học nhiều khi mang tính đối phó, học cho xong và xong rồi thì quên ngay.

(6) Do các em chưa thực sự hứng thú với môn học.

**) Với giáo viên:*

Một số giáo viên thiếu kiến thức lịch sử, trường hợp nhầm lẫn kiến thức lịch sử vẫn xảy ra trong dạy học. Dẫn đến tình trạng giáo viên cắt xén chương trình hoặc bỏ qua những phần khó, bài khó mà mình chưa nắm vững kiến thức, dẫn đến khi tiến hành bài dạy giáo viên thường lúng túng trong việc vận dụng phương pháp dạy học, truyền tải đến học sinh và kết quả là tiến trình bài dạy không gắn kết, liên mạch, không hấp dẫn.

Giáo viên ít sử dụng phương tiện trực quan để phát huy tính tích cực của học sinh vì thế giờ học lịch sử diễn ra rất nặng nề, thụ động. Tình trạng học sinh không nhớ sự kiện, nhầm lẫn kiến thức, không hiểu lịch sử là hiện tượng phổ biến và còn có biểu hiện các em không thích học phân môn Lịch sử.

Vẫn còn nhiều tiết chỉ lặp đi lặp lại phương pháp hỏi đáp, thuyết trình mà chưa có sự đầu tư, sáng tạo vào các hoạt động tiết dạy. Giáo viên đã tổ chức cho học sinh thảo luận nhóm nhưng không hiệu quả, học sinh chưa tích cực tham gia dẫn đến chất lượng, hiệu quả giảng dạy phân môn Lịch sử lớp 4 chưa cao, tiết học nhàm chán.

Giáo viên dạy lịch sử chưa phát huy được thế mạnh của bộ môn, chưa tái hiện được không khí của lịch sử trong giờ học nên để học sinh rơi vào tình trạng thụ động, chưa phát huy được tính tích cực của học sinh làm cho không khí học tập mệt mỏi, làm cho giờ học trở nên khô khan, nặng nề.

Trong hai năm học gần đây, diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid, việc dạy học trực tuyến đòi hỏi ứng dụng công nghệ thông tin nhiều, một boojphaanj giáo viên chưa có kĩ năng công nghệ tốt cũng phần nào ảnh hưởng đến chất lượng dạy học đặc biệt với phân môn Lịch sử vốn đã khó tiếp cận với học sinh.

Từ những thực trạng nêu trên, bằng kinh nghiệm đứng lớp, bản thân tôi mạnh dạn suy nghĩ, tìm tòi và đúc kết kinh nghiệm để đưa ra một số biện pháp giúp học sinh lớp 4 hứng thú học phân môn Lịch sử và môn học thực sự trở thành môn học yêu thích với học sinh.

3. CÁC BIỆN PHÁP THỰC HIỆN

Sau nhiều năm trực tiếp giảng dạy, được tiếp cận nhiều đối tượng học sinh, bản thân tôi đã tổng hợp được những khó khăn, những nhầm lẫn học sinh hay mắc phải khi học Lịch sử cũng như dựa trên đặc điểm tâm lí của các em, tôi đã áp dụng “*Một số biện pháp giúp học sinh lớp 4 hứng thú học phân môn Lịch sử*”.

Cụ thể các biện pháp như sau:

3.1. Biện pháp 1: Vận dụng một số phương pháp dạy học tích cực

3.1.1 Phương pháp kể chuyện xuyên chuỗi các sự kiện lịch sử.

Trong một bài học, không phải tất cả các kiến thức cần cung cấp cho học sinh đều được rút ra từ kể chuyện. Vì vậy, cần phải xác định kể chuyện nhằm mục đích gì? Có thể cho học sinh kể chuyện để giới thiệu bài, để làm rõ diễn biến của sự kiện lịch sử hay kể về một nhân vật lịch sử nào đó, ...

Ví dụ:

- Khi dạy bài “*Nước Văn Lang*” giáo viên thông qua câu chuyện “*Sự tích bánh chưng, bánh giày*”, học sinh phần nào biết đến vua Hùng, một số phong tục, tập quán thời Hùng Vương hay nước Văn Lang đã tồn tại 18 đời vua Hùng, đó là những đời vua nào?... Với những câu chuyện đó, học sinh dễ nhớ hơn và bài học cũng không còn nhàm chán, khô khan.

- Với bài “*Đình Bộ Lĩnh dẹp loạn 12 sứ quân*”, giáo viên có thể gieo vắn đề từ tiết học trước, cho học sinh tìm hiểu câu chuyện về thời thơ ấu của Đinh Bộ Lĩnh. Một cậu bé bằng tuổi các em bây giờ khi đi chăn trâu thường bắt các bạn lấy tay làm kiệu rồi lấy bông lau làm cờ bầy trận đánh nhau. Đó là câu chuyện hết sức thú vị, gây tò mò cho học sinh. Từ đó các em sẽ tìm hiểu câu chuyện từ nhiều nguồn thông tin khác nhau liên quan đến nội dung bài và trong giờ học có thể chia sẻ với các bạn về câu chuyện của mình.

Với dạng bài về các cuộc khởi nghĩa (Bài 4; 5; 7; 8; 11; 14; 16; 24; 25) thì miêu tả, tường thuật kết hợp với trực quan là những phương pháp chủ đạo. Giáo viên có thể định hướng cho học sinh làm việc nhóm tự tìm hiểu về tư liệu lịch sử rồi mô tả, tường thuật, xây dựng lại câu chuyện về diễn biến của sự kiện, từ đó có thể xuyên chuỗi lại một câu chuyện có đầy đủ nguyên nhân, diễn biến, kết quả, ý nghĩa của cuộc khởi nghĩa. Giáo viên có vai trò hỗ trợ, bổ sung giúp nhóm học sinh tái hiện lại lịch sử, xây dựng lại biểu tượng lịch sử một cách hoàn chỉnh hơn.

Trước các giờ học Lịch sử, tôi thường xây dựng trang học tập qua ứng dụng padlet sau đó gửi cho học sinh qua nhóm zalo để các em tìm hiểu, đưa các tư liệu, thông tin, hình ảnh đã chuẩn bị, đã tìm hiểu lên trang học tập, có thể đưa theo cá nhân hoặc theo nhóm tùy từng bài để các em có thể cùng nhau chia sẻ trong tiết học. Qua đó, các em có thể tự xây dựng các câu chuyện lịch sử lí thú theo dòng thời gian, theo tiến trình bài học để có thể tự ghi nhớ, khắc sâu kiến thức bài học, tái hiện nội dung bài một cách sinh động. Việc làm này phù hợp cả khi các con học trực tiếp và học trực tuyến đều rất hiệu quả.

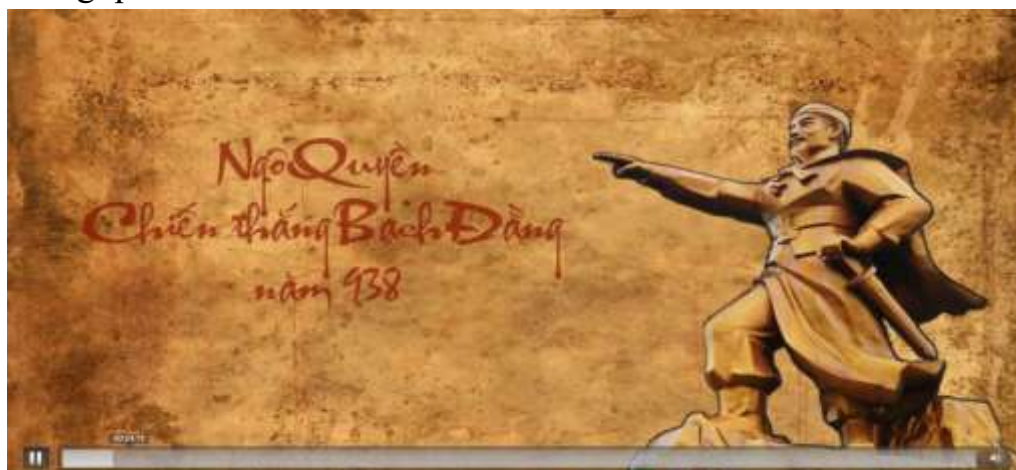
3.1.2. Phương pháp sử dụng đồ dùng trực quan:

Việc tiếp thu kiến thức lịch sử là không thể trực tiếp quan sát sự kiện, nhân vật trong quá khứ cho nên việc sử dụng đồ dùng trực quan để tạo biểu tượng lịch sử là rất quan trọng. Biểu tượng lịch sử là khôi phục hình ảnh hiện thực trong quá khứ như nó đang tồn tại kết hợp với lời giảng của giáo viên đem lại. Người giáo viên phải cung cấp tài liệu, sự kiện lịch sử vừa sức tiếp thu của học sinh có hình ảnh cụ thể, sinh động.

Hiện nay các nhà trường đã được trang bị cơ sở vật chất hiện đại: sử dụng giáo án điện tử, máy chiếu... rất thuận tiện khi quan sát hình ảnh, phim tư liệu. Trong bối cảnh học tập trực tuyến thì việc sử dụng đồ dùng trực quan cần phong phú và đa dạng hơn ở cả các khâu chuẩn bị bài và xây dựng các hoạt động dạy học trong tiết học.

Ví dụ: Bài 5 “Chiến thắng Bạch Đằng do Ngô Quyền lãnh đạo”

- Để học sinh hiểu rõ hơn về nhân vật, tôi xây dựng và cho các em xem một đoạn phim tư liệu về Ngô Quyền từ thời thơ ấu và nguyên nhân dẫn đến cuộc khởi nghĩa chống quân Nam Hán năm 938.

- Tiếp đến là quan sát hình ảnh minh họa cho công việc chuẩn bị và diễn biến trận đánh trên sông Bạch Đằng giúp học sinh hình dung và thấy rõ hơn về kế sách của Ngô Quyền. Sự kì công khi chuẩn bị cho trận đánh, cách tính toán hiện tượng thiên nhiên mang lại hiệu quả, chiến thắng như thế nào. Qua đó, học sinh có thể thấy rất rõ toàn cảnh chiến thắng trên sông bạch Đằng, ghi nhớ tốt hơn.

- Tiếp đó, trước khi kết thúc bài, tôi cho học sinh quan sát dấu tích bãi cọc ngầm xưa và nay:

Những hình ảnh đó sẽ đọng mãi trong kí ức học sinh về nơi diễn ra cuộc kháng chiến chống quân Nam Hán do Ngô Quyền lãnh đạo.

3.2. Biện pháp 2: Phương pháp tổ chức các trò chơi học tập:

Với tâm lí lứa tuổi học sinh tiểu học, việc tạo cho các em không khí tiết học vui vẻ, lí thú là rất quan trọng. Vì thế cần phải có phương pháp dạy sao cho phù hợp với từng loại bài và từng đối tượng học sinh. Qua đó các em được học mà chơi, chơi mà học sẽ giúp các em hứng thú hơn với bài học và thích học Lịch sử hơn. Việc tổ chức trò chơi học tập trong giảng dạy là rất phù hợp, mang lại những lợi ích, hiệu quả:

- + Tiết học nhẹ nhàng sinh động hơn.
- + Học sinh thích học hơn và nhớ bài lâu hơn.
- + Không khí lớp học vui tươi thoải mái.
- + Phù hợp với đặc điểm tâm lí lứa tuổi học sinh lớp 4.
- + Giáo viên và học sinh gần gũi nhau hơn.

Trò chơi sẽ làm thay đổi không khí học tập của lớp làm cho không khí trở nên sôi nổi, thoải mái hơn. Học sinh sẽ thấy vui hơn, thư thái hơn sau một quá

trình tập trung cao vào việc tiếp nhận kiến thức. Bên cạnh đó, trò chơi học tập còn tạo cho các em khả năng quan sát tốt, khả năng thuyết trình, tinh thần đoàn kết, giao lưu trong tổ lớp tạo tính chủ động, tự tin, mạnh dạn cho các em. Mặt khác trò chơi học tập là con đường thuận lợi để học sinh khắc sâu kiến thức khi học.

Đặc biệt khi học sinh tham gia học trực tuyến nếu chỉ ngồi nghe và quan sát cả tiết học qua màn hình dễ gây nhàm chán nên việc các em học sinh có thể tương tác trực tiếp qua các trò chơi khiến các em rất hứng thú với tiết học.

Một số trò chơi tôi thường áp dụng khi dạy Lịch sử:

3.2.1. Trò chơi ô chữ

Sau phần ôn tập, hệ thống hoá có thể cho học sinh chơi trò chơi “Ô chữ” để củng cố kiến thức. Trò chơi này cũng có thể áp dụng hoạt động Khởi động khiến học sinh hào hứng hơn. Giáo viên thiết kế các ô chữ hàng ngang và hàng dọc. Từ đó đặt câu hỏi để học sinh giải đáp. Mỗi ô chữ là một sự kiện lịch sử trong bài hoặc trong các bài đã học ô chữ hàng dọc là bài hoặc Lịch sử cần nhấn mạnh. Cũng có thể mỗi ô chữ hàng ngang có một chữ cái chìa khóa. Sau đó yêu cầu học sinh đoán những chữ cái bí ẩn có nội dung gì.

Ví dụ: Bài Nước Văn Lang:

3.2.2. Trò chơi: Giải mật mã lịch sử

Giáo viên cho các dữ kiện lịch sử, yêu cầu học sinh nêu những hiểu biết của em về các dữ kiện đó. Sau đó đoán xem những sự kiện đó nói về sự kiện lịch sử hay nhân vật lịch sử nào?

Ví dụ: Khi dạy bài “Chiến thắng Chi Lăng” với mật mã là vị tướng tài giỏi, tôi đưa ra một số dữ kiện như:

Nếu học sinh tìm ngay được mật mã ngay từ những dữ kiện đầu tiên thì tôi yêu cầu học sinh nêu các dữ kiện lịch sử liên quan đến mật mã đã tìm được. Nếu học sinh chưa tìm được, tôi đưa ra các dữ kiện tiếp theo và yêu cầu học sinh nêu những hiểu biết của mình về những dữ kiện trên.

Với hình thức trò chơi giải mật mã lịch sử này sẽ giúp học sinh nhớ lại các kiến thức lịch sử đã học: giúp các em phát triển được kỹ năng tư duy, biết liên hệ và xâu chuỗi kiến thức. Không những vậy, còn giúp các em không cảm thấy nhàm chán, trống rỗng và cứng nhắc trong các tiết học lịch sử. Đặc biệt, việc áp dụng trò chơi này để thi đua khi học trực tuyến giúp các em thao tác, nhấn câu trả lời nhanh hơn để giành quyền khiến các em rất hứng thú.

3.2.3. Trò chơi: Thi trả lời nhanh

Tôi chia lớp thành các đội chơi, phổ biến luật chơi trong các khoảng thời gian ấn định, có thể là trong vòng 3-4 phút. Mỗi đội sẽ thực hiện yêu cầu. Những yêu cầu này tập trung vào kiến thức đã học, trả lời đúng mỗi nội dung sẽ được một thẻ đỏ, thuyết trình tốt cũng được một thẻ đỏ. Đội nào được nhiều thẻ đỏ nhất sẽ đạt giải.

Khi tham gia học trực tuyến, các nhóm học sinh sau khi vào phòng thảo luận riêng có thể tự tìm kiếm thêm thông tin, hình ảnh trên internet, nhóm trưởng sẽ thực hiện tổng hợp trên powerpoint hoặc phần mềm padlet hay tạo sơ đồ tổng hợp, sau đó đăng tải kèm phần thuyết trình của nhóm mình cho sinh động hơn.

Ví dụ: Khi dạy bài 20 “Ôn tập”, tôi chia lớp theo nhóm tổ phát cho mỗi nhóm lớn các tư liệu:

Nhóm 1: + Ảnh vùng đất Thăng Long, Hà Nội
+ Ảnh chùa thời Lý

Nhóm 2: + Lược đồ cuộc kháng chiến chống quân Tống năm 981
+ Lược đồ phòng tuyến sông Như nguyệt

Nhóm 3: + Ảnh cảnh đắp đê thời Trần
+ Ảnh Hội nghị Diên Hồng

Nhóm 4: + Lược đồ trận Chi Lăng
+ Ảnh trường học thời Hậu Lê

Tôi yêu cầu các nhóm: + Nêu thời gian diễn ra sự kiện?
+ Em nhớ gì nhất về sự kiện này ?

Sau khi cả các nhóm hoàn thành phần thi của mình thì giáo viên sẽ tổng hợp câu trả lời đúng. Qua trò chơi này sẽ thu hút được sự tham gia nhiệt tình của đại đa số học sinh giúp các em nhớ lại các kiến thức lịch sử cơ bản mà các em đã được học. Đặc biệt qua trò chơi này đòi hỏi học sinh đều phải làm việc, đóng góp ý tưởng, các em học sinh thể hiện sự sáng tạo, tinh thần đoàn kết cũng như sự nhanh nhẹn của mình. Đồng thời giúp cho tiết học trở nên sinh động hơn.

3.2.4. Trò chơi: Ghi nhớ Lịch sử

Chia lớp thành các đội chơi, chuẩn bị sẵn bảng viết. Trong một khoảng thời gian nhất định các đội chơi cử đại diện lên viết các mốc lịch sử, các nhân vật lịch sử hay các sự kiện lịch sử theo yêu cầu của giáo viên. Đội nào ghi được nhiều hơn và đúng thì sẽ thắng cuộc.

Trong tiết dạy trực tuyến, tôi thường đưa hình ảnh thay cho tên sự kiện lịch sử để các nhóm trực tiếp thao tác kéo các mốc thời gian tương ứng với sự kiện trong những hình ảnh đó qua phần mềm liveworksheet, nhóm nào làm đúng và trong thời gian nhanh hơn sẽ giành chiến thắng. Mỗi nhóm sẽ có hình ảnh và mốc thời gian không trùng lặp với nhóm khác.

Ví dụ:

Bằng trò chơi ghi nhớ lịch sử này, không những giúp học sinh có điều kiện ghi nhớ, khắc sâu các mốc, các sự kiện và các nhân vật lịch sử. Mà nó còn góp phần giúp học sinh phát huy được sự nhanh trí tích cực của mình, tạo cho không khí tiết học trở nên sinh động và sôi nổi. Nhưng điều quan trọng nhất là nó sẽ tạo cho học sinh một tâm lý thoải mái, hứng thú khi đón nhận các tiết học lịch sử.

3.2.5. Trò chơi: *Sưu tầm và thuyết minh những hình ảnh lịch sử*

- Tôi chia lớp thành nhiều nhóm, yêu cầu mỗi nhóm sưu tầm các tranh ảnh lịch sử và có lời thuyết minh cho các tranh ảnh đó, cử đại diện của các nhóm lần lượt lên giới thiệu và thuyết minh về bức tranh, ảnh lịch sử mà nhóm mình đã sưu tầm được. Sau đó, giáo viên có thể nhận xét và bổ sung thêm.

- Với hình thức dạy học trực tuyến, các nhóm học sinh có thể xây dựng chuỗi hình ảnh diễn ra trong một sự kiện lịch sử để minh họa cho bài thuyết trình của mình được đặc sắc, sinh động hơn.

Ví dụ: Một số hình ảnh học sinh sưu tầm và thuyết trình về các sự kiện, nhân vật lịch sử:

Trò chơi sưu tầm và thuyết minh những hình ảnh lịch sử giúp học sinh có thái độ quan tâm, chú ý đến các bức tranh ảnh có liên quan đến các sự kiện, nhân vật lịch sử. Từ đó, có ý thức tìm tòi các tranh ảnh lịch sử và có những tình cảm, cảm nhận cũng như những hiểu biết đối với các tranh ảnh lịch sử đó. Hơn thế nữa, trò chơi này đã giúp cho học sinh phát huy được năng khiếu bình luận, thuyết minh và góp phần tạo cho học sinh có những tình cảm tốt đối với bộ môn Lịch sử.

3.2.6. Trò chơi: Thi hiểu biết về các danh nhân mang tên đường phố

Trong thực tế, tên của các danh nhân lịch sử được đặt cho tên của rất nhiều con phố, trường học. Học sinh có thể nêu tên của một số con đường mang tên các danh nhân, các nhân vật lịch sử mà các em quan sát được. Từ đó, giáo viên đưa ra hình ảnh, tên các con đường rồi yêu cầu học sinh nêu hiểu biết về các nhân vật lịch sử cùng với sự kiện lịch sử gắn liền với những nhân vật đó.

Ví dụ: Cho học sinh quan sát bản đồ thành phố Hà Nội và chỉ cho học sinh thấy những con đường mang tên của các nhân vật lịch sử như: Hai Bà Trưng, Ngô Quyền, Lê Lợi, Lý Thái Tổ,... gọi từng học sinh trình bày hiểu biết của mình về từng nhân vật lịch sử trên.

Với trò chơi này giáo viên có thể đánh giá được những hiểu biết của học sinh về các nhân vật lịch sử, các danh nhân. Từ đó đã giúp cho học sinh rèn luyện được kỹ năng sử dụng bản đồ các thành phố, thị xã. Giúp các em có thêm được những hiểu biết, những tìm tòi, suy nghĩ về các con đường mang tên các nhân vật lịch sử, các danh nhân. Mặt khác trò chơi thi hiểu biết về các danh nhân mang tên đường phố còn tạo cho học sinh niềm thích thú khi học tập môn lịch sử.

3.2.7. Trò chơi: Vẽ tranh và kể lại câu chuyện lịch sử theo tranh.

Đây là trò chơi tương đối mới mẻ đối với học sinh nhưng có thể phát huy năng khiếu hội họa của học sinh bằng cách cho học sinh vẽ lại các nhân vật lịch sử hoặc sự kiện lịch sử sau đó cho các em kể lại những nét chính về nhân vật lịch sử hoặc sự kiện lịch sử mình đã vẽ.

Ví dụ: Khi học bài Chùa thời Lý, tôi cho học sinh vẽ một bức tranh về một ngôi chùa bất kì được xây dựng vào thời Lý mà em biết, sau đó kể lại câu chuyện về ngôi chùa này.

3.3. Biện pháp 3: Ứng dụng công nghệ thông tin vào tiết dạy

Hiện nay, việc sử dụng giáo án điện tử, cùng với các phương tiện hiện đại như máy chiếu đa vật thể, projector rất phổ biến, góp phần quan trọng tạo nên thành công rất lớn của tiết học. Đặc biệt trong thời kì dịch bệnh vừa qua, học sinh tham gia học trực tuyến thì việc ứng dụng công nghệ thông tin vào tiết dạy là rất cần thiết. Bản thân tôi luôn tìm hiểu các phần mềm, các ứng dụng phù hợp để có thể mang lại hiệu quả cao nhất trong các tiết dạy nói chung và trong tiết dạy Lịch sử nói riêng.

Trong bài giảng, những phim tư liệu, lời nói ghi âm, tranh ảnh sưu tầm, minh họa tôi lồng ghép vào giáo án điện tử giúp học sinh hào hứng với tiết học. Các em được nghe, được nhìn, được xem lại những thước phim tư liệu quý giá mà giáo viên không thể diễn đạt hết bằng lời điều này gây hứng thú học tập ở các em. Việc dạy học Lịch sử chỉ với những phương tiện truyền thống như bảng đen, lời nói của giáo viên và những phương tiện dạy học mang tính tĩnh như bản đồ, tranh ảnh, sơ đồ, chắc chắn hiệu quả sẽ không như mong muốn, mức độ ghi nhớ của học sinh sẽ thấp và chóng quên. Trong khi đó nếu được xem phim tư liệu, bản đồ, sơ đồ động, tranh ảnh, màu sắc sinh động kết hợp với lời nói của giáo viên, thì khả năng ghi nhớ của các em sẽ tăng lên. Không những thế nếu làm được điều này, sẽ tạo ra được một bầu không khí học tập sinh động, khơi gợi hứng thú học tập cho các em đồng thời khắc sâu những kiến thức mà các em tiếp thu được. Chính việc kết hợp cùng một lúc hai hay nhiều phương tiện sẽ giúp cho học sinh tiếp thu thông tin nhanh, chính xác và lâu hơn.

Ví dụ: Bài “Cuộc kháng chiến chống quân Tống xâm lược lần thứ hai”

Tôi tạo ra Lược đồ trận chiến tại phòng tuyến sông Như Nguyệt khiến học sinh vô cùng thích thú. Sau đó, tôi thiết kế giáo án điện tử ứng dụng công nghệ thông tin ở một số hoạt động như sau:

- + Các slide ảnh tư liệu minh họa rõ nét.
- + Đoạn phim tư liệu về đêm quân ta tiến công cùng bài thơ vang lên của Lý Thường Kiệt, sự quyết tâm, tinh thần chiến đấu của nghĩa quân lúc bấy giờ.
- + Lược đồ minh họa các đợt tấn công quân ta, rút chạy của quân địch cùng với âm thanh sinh động mà chân thật.

Giờ học này khiến học sinh vô cùng hứng thú vì các em vừa được quan sát hình ảnh vừa được xem phim tư liệu... Khi theo dõi lược đồ miêu tả lại chi tiết trận chiến cũng những âm thanh phát ra khiến học sinh rất hào hứng. Các em nhớ kiến thức rất lâu chứ không dễ quên như chỉ tiếp cận với lược đồ thông thường.

Bên cạnh đó, tôi sử dụng một số phần mềm cắt, ghép phim, tạo clip ảnh giúp các em được nghe, được nhìn, được xem lại những thước phim mà tôi không thể diễn đạt hết bằng lời. Bầu không khí học tập sinh động, khơi gợi hứng thú học tập cho các em đồng thời khắc sâu những kiến thức mà các em tiếp thu được.

Ví dụ: Bài “Nhà Trần thành lập”, tôi tìm kiếm các đoạn video kết hợp xây dựng theo ý tưởng rồi cắt, ghép thành đoạn phim hoạt hình 2 phút về chiếu truyền ngời và một số nhân vật như Trần Thủ Độ, Lý Chiêu Hoàng, Trần Cảnh cho học sinh xem. Học sinh học rất thích thú và tập trung quan sát.

Ngoài ra, tôi còn sử dụng tiện ích của các phần mềm để thiết kế các trò chơi tìm hiểu về Lịch sử tạo hứng thú cho học sinh:

Các phần mềm ứng dụng như padlet, quizziz, kahoot, wordwall, blooket, live worksheet cũng được tôi vận dụng thường xuyên trong quá trình dạy học trực tuyến trong các hoạt động khởi động, vận dụng, ôn tập, khi làm việc nhóm nên học sinh không còn cảm thấy ngại khi học Lịch sử mà còn ghi nhớ các mốc thời gian, nhân vật, sự kiện lịch sử rất tốt.

3.4. Biện pháp 4: Sử dụng sơ đồ tư duy (SĐTD)

Hiện nay công nghệ thông tin đã được áp dụng trong nhiều bài dạy Lịch sử, ngoài sử dụng nhiều tranh ảnh, bản đồ, lược đồ, làm cho giờ học thêm sinh động, phong phú, hiệu quả dạy học được nâng lên, Tuy nhiên, học sinh vẫn cần có một hệ thống kiến thức sau mỗi bài để giúp các em tự tổng hợp kiến thức để có thể hiểu và ghi nhớ nội dung bài. Qua áp dụng phương pháp sử dụng sơ đồ tư duy, tôi thấy rằng việc vận dụng vào dạy học Lịch sử lớp 4 là rất cần thiết và có hiệu quả tốt. Bên cạnh việc học sinh hiểu và ghi nhớ bài học tốt hơn, việc sử dụng SĐTD còn rèn luyện cho các em kỹ năng làm việc cũng như sắp xếp một cách khoa học hơn, tập luyện sự kiên trì và phát triển trí tưởng tượng, sáng tạo hiệu quả.

Sử dụng SĐTD trong việc dạy kiến thức mới. Có thể tóm tắt một số hoạt động dạy học trên lớp với SĐTD:

Hoạt động 1: Học sinh lập SĐTD theo nhóm hay cá nhân với gợi ý của GV.

Hoạt động 2: Học sinh hoặc đại diện của các nhóm lên báo cáo, thuyết minh về SĐTD mà nhóm mình đã thiết lập.

Hoạt động 3: Học sinh thảo luận, bổ sung, chỉnh sửa để hoàn thiện SĐTD về kiến thức của bài học đó. Giáo viên sẽ là người cố vấn, là trọng tài giúp học sinh hoàn chỉnh SĐTD, từ đó dẫn dắt đến kiến thức của bài học.

Hoạt động 4: Cùng cố kiến thức bằng một SĐTD mà giáo viên đã chuẩn bị sẵn hoặc một SĐTD mà cả lớp đã tham gia chỉnh sửa hoàn chỉnh, học sinh lên trình bày, thuyết minh về kiến thức đó.

Cụ thể tôi đã áp dụng cho học sinh lập sơ đồ tư duy để khái quát nội dung bài: “ Nhà Lý dời đô ra Thăng Long” như sau:

- Sơ đồ tư duy cũng được tôi áp dụng vào hoạt động khởi động nhằm giúp học sinh ôn lại kiến thức để kết nối sang bài mới và sử dụng dạy bài ôn tập kiến thức rất hiệu quả với học sinh. Các em có thể tự xây chuỗi kiến thức, tự lập sơ đồ tư duy trong các tiết học.

Một số sơ đồ tư duy học sinh lớp tôi lập:

Nguyễn Mai Linh – HS lớp 4A3

Trần Diệp Chi

Trần Diệp Chi – HS lớp 4A3**Phạm Gia Bách – HS lớp 4A3****3.5. Biện pháp 5: Phương pháp dạy học lịch sử theo hình thức trải nghiệm sáng tạo tham quan, dã ngoại.**

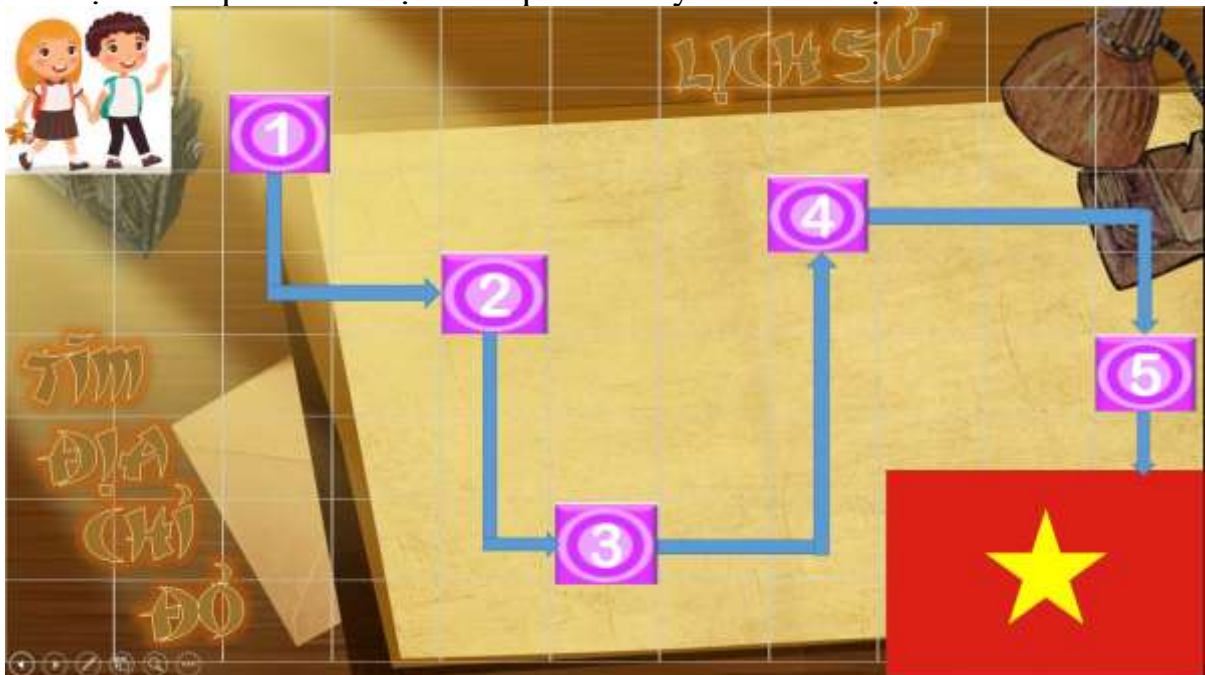
Học trải nghiệm sáng tạo môn Lịch sử là hoạt động giáo dục đổi mới, dưới sự hướng dẫn của giáo viên, học sinh được chủ động khám phá kiến thức không chỉ trong sách vở với các hình thức đa dạng. Việc này giúp giảm bớt áp lực học tập, hình thành những phẩm chất tốt đẹp và phát triển năng lực chung cũng như năng lực chuyên biệt cho học sinh. Tổ chức việc học trải nghiệm sáng tạo môn Lịch sử là việc làm cấp thiết, góp phần cụ thể hóa, làm sinh động kiến thức môn học. Qua đó, học sinh được học tập trong môi trường thực tiễn, trực tiếp tham gia các hoạt động để khám phá và chiêm lĩnh kiến thức. Nội dung tham quan, dã ngoại có tính giáo dục tổng hợp đối với học sinh như: giáo dục lòng yêu thiên nhiên, quê hương, đất nước, giáo dục truyền thống cách mạng, truyền thống lịch sử dân tộc.

Năm học 2021 – 2022, bối cảnh dịch bệnh Covid diễn biến phức tạp, học sinh phải tham gia học trực tuyến ngay từ đầu năm học nên việc cho học sinh trải nghiệm, tham quan trực tiếp tại các di tích lịch sử là không thể. Đây lại là một hoạt động rất hay để các em có thể ghi nhớ kiến thức lịch sử tốt hơn, phát huy tính sáng tạo nhiều hơn. Chính vì vậy, tôi đã tổ chức cho các em được trải nghiệm thông qua một số hoạt động thiết thực khi học online như:

Du lịch qua màn ảnh nhỏ: tôi xây dựng dưới dạng trò chơi du lịch, trên màn hình là bản đồ du lịch Hà Nội, trên đó có địa điểm, hình ảnh các di tích lịch sử như Văn miếu Quốc tử Giám, Chùa Một Cột, Hồ Gươm, Hoàng thành Thăng Long,... và một chiếc xe ô tô du lịch. Học sinh khi nhấn vào chiếc xe sẽ được di chuyển đến một địa điểm bất kỳ trên bản đồ, chiếc xe dừng tại đâu, học sinh sẽ trình bày hiểu biết của mình về địa danh đó, sau đó sẽ được tham quan qua một đoạn video có đầy đủ các thông tin, hình ảnh hết sức sinh động như một bài thuyết minh khi các em đến tham quan trực tiếp tại các địa danh đó.

Tìm địa chỉ đỏ: đây là một trò chơi mang lại hiệu quả cao vừa giúp các em ôn tập kiến thức, vừa phát huy tính sáng tạo của học sinh. Với hoạt động này tôi thường chia lớp thành các nhóm, trên màn hình là các bức tranh ở các vị trí khác nhau đã được ẩn đi, đó chính là các địa chỉ đỏ là các địa danh lịch sử. Nhiệm vụ của học sinh là vượt qua các trạm, mỗi trạm là một yêu cầu có liên quan đến địa chỉ đỏ, mỗi lần thực hiện được yêu cầu, nhóm đó sẽ mở được một mảnh ghép trên bức tranh. Cứ như vậy, nhóm nào tìm được đến địa chỉ đỏ trong thời gian ngắn nhất sẽ giành chiến thắng và được tham quan chân thực nhất qua bài thuyết minh về địa danh đó.

Ngoài ra hoạt động kể chuyện, thuyết trình theo tranh, đóng vai là hướng dẫn viên du lịch giới thiệu, thuyết trình trong tiết học cũng được tôi áp dụng thường xuyên trong các tiết dạy nhằm phát huy khả năng sáng tạo của học sinh và tính chủ động, khả năng giao tiếp. Học sinh đều rất hào hứng mỗi khi tham gia các hoạt động này, hơn hết các em còn có sự chuẩn bị rất chu đáo về kiến thức, ý tưởng để tham gia.

Học tập trải nghiệm là biện pháp dạy học hữu hiệu được áp dụng trong hầu hết các môn học, với môn Lịch sử giúp các em có sự trải nghiệm chân thật nhất,

cũng từ đó các em thêm yêu lịch sử, hào hứng với bài học hơn.

4. Hiệu quả sáng kiến kinh nghiệm

Với phương pháp dạy này, từ sự tự tin, từ năng lực chủ động, phát huy tính tích cực của mình trong giờ lịch sử, các em học sinh lớp 4A3 – Trường Tiểu học Ngọc Lâm do tôi chủ nhiệm đã coi mỗi tiết học Sử là một ngày hội, một cuộc thi nho nhỏ để tìm ra kiến thức mới, được trở lại khí thế hào hùng của dân tộc trước kia đã cách xa các em khá lâu. Từ đó làm cho các em thêm yêu quê hương, yêu đất nước hơn và chủ động tìm đến với lịch sử dân tộc là điều tất yếu. Học sinh tiếp thu kiến thức mới một cách nhẹ nhàng và nhớ bài lâu hơn.

Sau khi áp dụng các biện pháp dạy học Lịch sử trên, tôi đã cho học sinh ở lớp 4A4 (lớp không dạy thực nghiệm) và lớp 4A3 (lớp dạy thực nghiệm) làm phiếu trả lời câu hỏi sau như sau :

Nội dung câu hỏi	Lớp 4A4 (không dạy thực nghiệm)	Lớp 4A3 (có dạy thực nghiệm)
1. Tôi thích môn Lịch sử	59,3%	96,6%
2. Với tôi học Lịch sử không khó.	66,1%	88,1%
3. Tôi thích tìm hiểu về Lịch sử	64,4%	86,1%
4. Tôi nghĩ mình có thể tự hệ thống kiến thức lịch sử qua các sơ đồ	45,9%	70,4%
5. Tôi rất mệt khi học lịch sử.	33,8%	10,3%
6. Tôi thấy học lịch sử rất có ý nghĩa.	52,5%	96,9%

Qua kết quả của bảng thống kê và qua thực tế giảng dạy, tôi nhận thấy:

- Học sinh rất hứng thú học tập, giờ học Lịch sử diễn ra rất vui vẻ nhẹ nhàng. Tất cả các em đều rất tập trung, tự giác chủ động thực hiện các hoạt động trong giờ học.

- Học sinh không chỉ nắm chắc kiến thức cơ bản về lịch sử mà còn mở rộng vốn hiểu biết của mình, bồi dưỡng thêm tình yêu Tổ quốc, yêu lịch sử dân tộc.

Để dạy học tốt phân môn lịch sử Lịch sử ở tiểu học, theo tôi nghĩ người giáo viên biết đa dạng hoá các hình thức tổ chức dạy học. Dạy học đúng đặc trưng bộ môn, phân loại đúng các dạng bài, vận dụng linh hoạt các hình thức dạy học sao cho phù hợp với tâm sinh lý của học sinh cũng như thực tế của lớp học. Để làm được điều đó, đòi hỏi mỗi giáo viên phải không ngừng học hỏi, nâng cao trình độ chuyên môn, biết cập nhật thông tin thực tế để đưa vào bài học tạo sự gần gũi, gần gũi với các em, tiếp thu bài tốt hơn. Tích cực nghiên cứu, đưa ra các phương pháp dạy học phù hợp với từng loại bài nhằm phát huy tính tích cực, sáng tạo phát triển năng lực cho học sinh. Từ đó chất lượng dạy học được nâng dần lên, tạo cho

học sinh niềm say mê, hứng thú khi học tập môn Lịch sử.

III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Việc sử dụng các phương pháp dạy học tích cực nêu trên kết hợp ứng dụng công nghệ thông tin là góp phần tạo hứng thú học tập, phát huy tính tích cực, chủ động học tập của học sinh, từ đó nâng cao chất lượng dạy học phân môn Lịch sử nói riêng và các môn học khác ở tiểu học nói chung. Từ kết quả của việc nghiên cứu, tôi thấy mình đã đạt được mục tiêu, nhiệm vụ đề ra:

- Nghiên cứu, đánh giá thực trạng kết quả giảng dạy, học tập phân môn Lịch sử lớp 4 ở bậc Tiểu học.

- Học sinh có cách nhìn, cách nhận định tích cực về ý nghĩa, tầm quan trọng của phân môn Lịch sử lớp 4.

- Học sinh có hứng thú, tích cực, chủ động khi học phân môn Lịch sử.

- Học sinh nắm chắc nội dung bài học, phát huy năng lực, sự sáng tạo, nhạy bén của mình qua các hoạt động một cách hiệu quả.

- Tiết học Lịch sử trở nên nhẹ nhàng, sôi động và hiệu quả.

Thông qua những giải pháp mà tôi đề xuất cùng với các ví dụ cụ thể đã mang lại hiệu quả cao trong quá trình vận dụng dạy học phân môn Lịch sử. Để dạy tốt, giáo viên cần biết vận dụng, đa dạng hóa các hình thức tổ chức dạy học sao cho phù hợp với đặc điểm tâm lí học sinh cũng như thực tế lớp học.

Qua việc nghiên cứu, tôi còn rút ra được bài học cho bản thân như sau:

- Trong dạy học thì giáo viên là một nhà biên kịch kiêm đạo diễn, còn học sinh là những diễn viên tài ba và ẩn chứa nhiều bất ngờ. Để mỗi giờ học trôi qua một cách vui vẻ, hiệu quả thì nhà biên kịch kiêm đạo diễn phải hiểu rõ năng lực của từng diễn viên để tạo ra những kịch bản phù hợp.

- Bản thân mỗi giáo viên hãy mạnh dạn xóa bỏ những lối mòn, đôi khi cần một chút mạo hiểm để tạo ra sự mới lạ hấp dẫn cho nội dung, phương pháp hình thức và phương tiện tổ chức dạy học.

- Khi bắt tay vào thiết kế một giờ học, hãy dành nhiều thời gian để suy nghĩ và hãy lựa chọn sử dụng những ngữ liệu gần gũi, cách thức dạy học phù hợp, đa dạng - khi đó ta sẽ thu được hiệu quả cao.

2. Khuyến nghị

Để giúp giáo viên vận dụng đổi mới phương pháp dạy học tạo hứng thú cho học sinh trong phân môn Lịch sử lớp 4, tôi có một số kiến nghị như sau :

2.1 Về phía nhà trường

- Thường xuyên tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề, hội thảo chuyên môn. Tạo điều kiện để giáo viên được tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chuyên môn nghiệp vụ phù hợp với xu thế giáo dục hiện đại.

- Tiếp tục nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng cho từng lớp học theo hướng tiên nghi, hiện đại.

2.2. Đối với giáo viên

- Không ngừng học hỏi chuyên môn và luôn sáng tạo để có những kịch bản thú vị cho mỗi tiết học.

- Khi lên kế hoạch tiết học cần chuẩn bị kỹ nội dung, chuẩn bị phương pháp dạy học phù hợp với đối tượng và chuẩn bị đồ dùng hiệu quả.

- Mạnh dạn đưa ra các cách phương pháp cho học sinh tiếp cận khác nhau với mỗi dạng bài Lịch sử sao cho phù hợp với từng nhóm đối tượng học sinh để giúp các em củng cố, khắc sâu kiến thức.

- Khi dạy học nói chung và nhất là dạy Lịch sử, giáo viên cần có hệ thống câu hỏi rõ ràng, lời nói ngắn gọn, dùng từ ngữ chính xác, dễ hiểu, thể hiện được bản chất của đơn vị kiến thức.

- Nâng cao kỹ năng công nghệ thông tin, ứng dụng đa dạng nhiều trò chơi, hoạt động sáng tạo trong tiết học gây hứng thú với học sinh.

2.3. Về phương pháp giảng dạy và nội dung

- Trong dạy học cần phối hợp nhiều phương pháp, hình thức tổ chức nhằm giúp các em học tập tốt hơn.

- Dạy học Lịch sử chú trọng thay đổi các hình thức, tổ chức các hoạt động sôi nổi, sáng tạo để không gây nhàm chán với học sinh, ngược lại tạo hứng thú học tập cho các em sẽ mang lại hiệu quả cao.

Trên đây là những kinh nghiệm được rút ra trong quá trình giảng dạy. Sau khi đã áp dụng sáng kiến “Một số biện pháp giúp học sinh lớp 4 hứng thú học phân môn Lịch sử” và bước đầu thu được kết quả đáng kể. Song với kinh nghiệm và thời gian có hạn nên sáng kiến của tôi không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các cấp lãnh đạo, các đồng nghiệp, để tôi có thêm cơ hội học tập, bổ sung hoàn thiện hơn về chuyên môn cũng như phương pháp giảng dạy của mình.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Long Biên, ngày 12 tháng 4 năm 2022

Tác giả

Đặng Thị Thùy Ninh

TÀI LIỆU THAM KHẢO

TT	Tài liệu tham khảo	Tác giả	Nhà xuất bản
1	Sách Lịch sử và Địa lí lớp 4	Nguyễn Anh Dũng	Giáo dục
2	SGV Lịch sử và Địa lí lớp 4	Nguyễn Anh Dũng	Giáo dục
3	Dạy tự nhiên và xã hội ở trường Tiểu học	Nguyễn Anh Dũng	Giáo dục
4	Hướng dẫn giảng dạy theo phương pháp dạy học tích cực	Đào Thị Hồng-Lê Ngọc Minh	ĐHSP Hà Nội

5	Dạy học lấy học sinh làm trung tâm	GS Lê Khánh Bằng	Giáo dục
6	Phương pháp dạy học lịch sử	Phan Ngọc Liên	ĐHSP Hà Nội
7	Tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học lịch sử ở trường phổ thông.	Nguyễn Thị Thế Bình Lâm Thị Hiền	Tạp chí Giáo dục
8	Dạy học phát triển năng lực môn Lịch sử	Nghiêm Đình Vỹ - Trần Thị Vinh	Đại học Sư phạm Hà Nội

